

Pia Mäkelä ja Thomas Karlsson

21.11.2017

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
Asiantuntijakuuleminen, HE 169/2017 vp, 21.11.2017

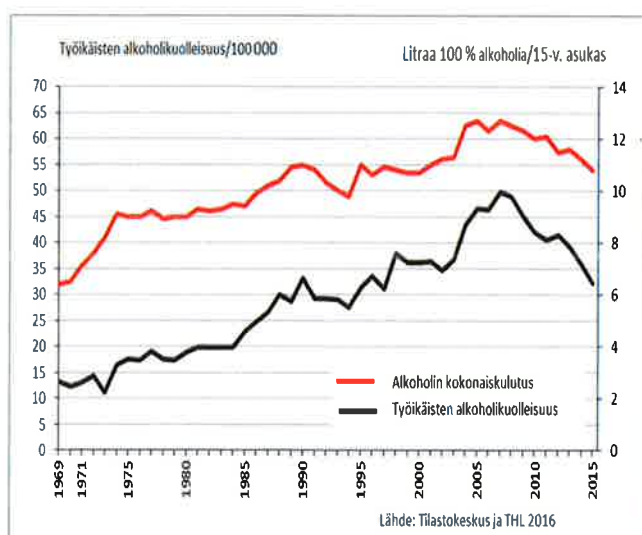
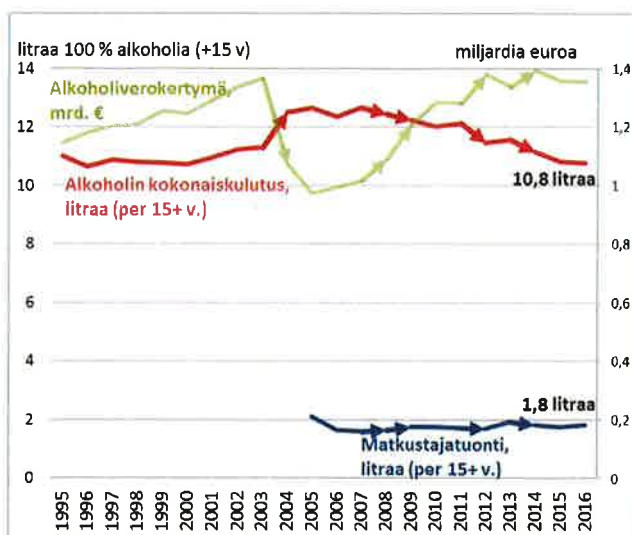
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi sosiaali- ja terveysvaliokunnassa hallituksen yllä mainitusta esityksestä ja tuo esiin seuraavia näkökohtia.

Vaikutukset

Lakiesityksellä on merkittäviä vaikutuksia kansantalouteen ja kansanterveyteen. Aiemmat alkoholiveron korotukset vuosina 2008–2014 ovat lisänneet alkoholiveron kertymää ja samalla vähentäneet alkoholin kokonaiskulutusta ilman, että alkoholijuomien matkustajatuonti 100-prosenttisena alkoholina olisi ratkaisevasti lisääntynyt (kuvio vasemmalla). Kuviosta näkyy myös, että vuonna 2004 toteutetulla alkoholiveron laskulla oli päinvastainen vaikutus. Alkoholin kokonaiskulutuksen väheneminen vuodesta 2008 alkaen on merkittävästi vähentänyt työikäisen väestön alkoholikuolleisuutta (kuvio oikealla). Monet muut alkoholiin liittyvät, työväestön terveyttä rasittavat haitat ovat samaan tapaan lisääntyneet ja vähentyneet kokonaiskulutuksen kasvun tahdissa, ja näin on laita esimerkiksi masennusperustaisissa työeläkepäätöksissä.

THL pitää perusteltuna lakiesityksessä tehtyä arviota siitä, että veronkorotusten kokonaiskulutusta vähentävä vaikutus olisi noin kahden prosentin luokkaa. Tämä voi tuntua vähäiseltä, mutta vaikutuksen merkitystä suurentaa se, että alkoholinkulutuksen väheneminen vaikuttaa kestävyysvajeeseen kahdella tavalla: **samalla kun se vähentää erityisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä järjestyksenvalvonnan kuluja, se samaan aikaan lisää kustannusten maksajien määrää, kun sairastavuus ja kuolleisuus vähenevät sekä työkyky ja työteho paranevat. Kokonaiskulutuksen lisäyksellä olisi päinvastainen vaikutus: kustannukset nousisivat ja maksajat vähenisivät.**

www.thl.fi

Pia Mäkelä ja Thomas Karlsson

21.11.2017

Matkustajatuonti

THL pitää luotettavana valtiovarainministeriön arvioita alkoholijuomien matkustajatuonnin nykytasosta ja juomalajikohtaisesta jakaumasta. Vuodesta 2005 alkoholijuomien matkustajatuonti on vuositasolla vaihdellut 7–10 miljoonan litran välillä 100-prosenttisena alkoholina mitattuna. Viimeisimmän Kantar TNS:n tekemän mittauksen mukaan alkoholijuomien 12 kuukauden matkustajatuonti oli tämän vuoden lokakuussa laskenut 7 miljoonaan litraan. Luku on alhaisin sitten vuoden 2007.

THL pitää perusteltuna, että veronkorotusten kohdistamisessa eri juomalajeihin on huomioitu Virossa jo tehty ja suunnitteilla olevat alkoholiveron korotukset, jotka ovat kohdistuneet pääosin mietoihin alkoholijuomiin. THL ei myöskään näe, että nyt ehdotetut alkoholiveronkorotukset johtaisivat matkustajatuonnin hallitsemattomaan kasvuun.

Suhde hallituksen
esitykseen alkoholilaiksi

Alkoholilaista annetuissa lausunnoissa sosiaali- ja terveysalan asiantuntijat ovat olleet yksimielisiä: hallituksen alkoholilaista antama esitys lisäisi alkoholinkulutusta ja haittoja.

Verolain HE 169/2017 ja alkoholilain HE 100/2017 muutokset siis olisivat etumerkiltään päinvastaisia. **THL pitää perusteltuna verolaissa esitettyä arviota, että ”ehdotettujen alkoholilain muutosten seurauksena alkoholin kulutuksen kasvun arvioidaan olevan selvästi suurempi kuin se kulutuksen vähenemä, mikä syntyy veronkorotuksen seurauksena.”**

Pääjohtaja

Juhani Eskola

Osaston johtaja

Terhi Kilpi